

Veitsiluodon Metsämiehet ry
c/o Tuomo Jäärni
Simeoninkatu 23
94600 KEMI

LAUSUNTO

1(2)

12.3.2025

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.mmm@gov.fi

Asian viite VN/36093/2024

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HE:KSI LAIKSI METSÄSTYSLAIN 41 §:N MUUTTAMISESTA

Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjaus loi käsityksen, että asiassa tullaan tekemään perusteellisempi valmistelu ja ehkä viemään suurpetolainsäädäntöä samaan suuntaan kuin Ruotsissa on tehty. Pienet muutokset ilman kokonaistarkastelua johtavat helposti päällekkäiseen tai ristiriitaiseen ja huonosti perusteltuun sääntelyyn. Tämä näkyy hallituksen esitysluonnoksessa.

Yhteenvetona näkemyksistämme esitämme seuraavaa:

1. Lainmuutos olisi ollut syytä olla laajempi ja kytkeä tiiviimmin eurooppalaisiin suojelusäännöksiin ja niitä kokeviin Bernin sopimuksen pysyvän komitean ja Euroopan unionin suosituksiin sekä Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisuihin. Ruotsin malli kytkeytyy mainittuihin asiakirjoihin mm. Euroopan unionin komission tilaamaan ja kirjeessään 2008-07-01-ENV-B-2-D-14591 suosittelemaan ja Bernin sopimuksen pysyvän komitean hyväksymään suurpetotutkijoiden raporttiin CONVENTION ON THE CONSERVATION OF EUROPEAN WILD-LIFE AND NATURAL HABITATS Standing Committee 28th meeting Strasbourg, 24-27 November 2008: Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores. T-PVS/Inf (2008) 17. Bernin sopimuksen pysyvän komitean suosituksia luettaessa on hyvä huomata, että Euroopan unioni on sopimuksen osapuoli ja osallistuu Bernin sopimuksen pysyvän komitean suositusten laatimiseen ja luontodirektiivi 92/43/ETY on käytännössä kopio Bernin sopimuksesta ja panee Bernin sopimusta täytäntöön Euroopan unionissa.
2. Edellä mainituissa suosituksissa kannanhoitosuunnitelmat ja hoitosuunnitelmassa käsiteltävän suurpedon tavoiteltava minimikanta ovat keskeisessä roolissa ja kiinteänä osana poikkeuslupamenettelyä. Esitys jättää lähes täysin avoimeksi, miten kannanhoitosuunnitelmia tulisi Suomessa hyödyntämään. Esitys jättää asiat harkittavaksi ministeriölle ja virkamiehelle, jotka eivät ole tähän mennessäkään onnistuneet saamaan suurpetolainsäädäntöä yhteispohjoismaiselle tasolle.
3. Esitetty muutos, jonka mukaan lupaharkinnassa on otettava huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet, voi olla esitetyssä muodossaan ja ilman asianmukaisia perusteita ristiriidassa luontodirektiivin ja sitä koskevan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa. Euroopan unionin tuomioistuimen

oikeuskäytännön mukaan luontodirektiivin 92/43/ETY 2.3 artikla ei ole itsenäinen poikkeamisperuste EUTI C-247/85 kohdat 8, 38 ja 42, C-262/85 kohdat 8, 32, 36-38, C-57/89 kohta 22, C-182/02 kohta 11, C-217/19 kohdat 65 ja 85, C-900/19 kohdat 33 ja 35. Taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet voidaan huomioida kannanhoidollisen metsästyksen päämäärää asetettaessa ja suurpetokonflikteja kannanhoidollisella metsästyksellä ratkaistaessa siten kuin kohdassa yksi mainituissa suosituksissa tuodaan esille. Suosituksissa tuodaan myös esille päämäärän asettamisessa mahdollisesti huomioitavia sosio-ekonomisia seikkoja.

4. Esitetty asetuksenantovaltuus koskien kannanhoidollisen metsästyksen päämäärän tai suotuisan suojelun vähimmäismäärän asettamista saattaa olla päällekkäinen jo olemassa olevan kannanhoitosuunnitelmia koskevan asetuksenantovaltuuden kanssa (riistahallintolaki (2011/158) 2.2,4 § ja valtioneuvoston asetus riistahallinnosta (2011/171) 4.1,2 § ja 6.1,2 § (2018/907) sekä riistahallintolain (2011/158) 2.4 § 2. virke). Kyseistä asetuksenantovaltuutta ei ole käytetty, ja on hyvä kysymys, muuttuuko asia uudella samaa asiaa koskevalla asetuksenantovaltuudella, varsinkin kun asetuksenannon sisältö jätetään lähes täysin avoimeksi ja ministeriön virkamiehen harkintaan.
5. Hallituksen esityksessä ei riittävässä määrin täsmennetä käytettyjä käsitteitä ja mm. ehdotettu ”suotuisan suojelun vähimmäismäärä” ei vastaa mitään tunnettua alan käsitettä. Hallitusohjelmaan kirjattu ”sosiaalisen kestävyys” käsite ansaitsisi tulla avatuksi ja suotuisan suojelun tasoon suhteutetuksi sillä käsite on keskeinen kannanhoidollisen metsästyksen päämäärän asettamisen näkökulmasta.
6. Asian valmistelua on liikaa ohjannut korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut, joita ei kaikilta osin voida pitää onnistuneina. Esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden tulkinta kannanhoidollisen metsästyksen päämäärästä on kiistanalainen. Ei voine olla niin, että käytännössä samaa eurooppalaista lainsäädäntöä sovelletaan eri tavalla Suomessa kuin Ruotsissa ja Norjassa, joissa molemmissa sikäläiset parlamentit ovat ottaneet kantaa suurpetopolitiikan suuntaan. Suomessa asian on jätetty ministeriön virkamiehelle ja oikeuslaitokselle eurooppalainen sääntely sivuuttaen. Korkeimman hallinto-oikeuden tulkinnat Euroopan unionin tuomioistuimen yksittäisistä lausumista eivät edusta eurooppalaista sääntelyä. Sääntelykokonaisuus on liian vaativa kansallisten hallintotuomioistuinten tulkittavaksi ja sovellettavaksi ja eurooppalaisen sääntelyn huomioiminen kansallisessa sääntelyssä on lähtökohtaisesti lainsäätäjän tehtävä.

Jarmo Kiuru
puheenjohtaja